

Vyhodnocování radiační a chemické situace

Podplukovník Miroslav Hoffmann

Úkoly oddělení chemického vojska frontu a armády daleko přesahují rámec vyhodnocování radiální a chemické situace. Samotný pojem radiální situace je dost obsáhlý a celý komplex otázek plní operační skupiny chemického vojska frontu a armád.

K plnění dílčí části tohoto problému — vyhodnocování radiální situace — organizujeme frontové a armádní radiální skupiny. (V dalším jen FRS a ARS.)

Jejich úkolem je

- přijímat, vyhodnocovat a zakreslovat zprávy o pozemních i vzdušných jaderných úderech, o úderech chemických zbraní, o radioaktivním a chemickém zamoření terénu, osob, BT i materiálu od podřízených armád (u armád od divizí), frontových (armádních) útvarů a od pluků chemické ochrany,

- předávat vyšším štábům i podřízeným vlastní i nepřátelské údery ZHN. O vlastních úderech získávají skupiny informace od informačních oddělení (skupin). Znalost úderů je důležitá především při pohybové fázi boje z hlediska předvídání radiální situace a organizace ochranných opatření,

- po síti radiální informace varovat podřízené, sousedy a týl,

- informovat vyšší štáby,

- informovat vlastní štáb o vzniklé radiální a chemické situaci a jejím předvídáním vývoji,

- informovat podřízené o skutečné radiální a chemické situaci,

- informovat o meteorologické situaci v přízemních i vyšších vrstvách atmosféry,

- v součinnosti s operačními skupinami chemického oddělení frontu a armád předběžně vyhodnocovat radiální a chemické situace, připravovat informace o vzniklé situaci nadřízeným velitelům a spolupracovat v rámci možností při organizaci bezpečnostních opatření,

- spolupracovat s informačním oddělením operační skupiny (oddělení) při přípravě krátkých informací,

- u FRS uskutečňovat součinnost s ústředním radiálním střediskem teritoria,

- 1—2krát denně vydávat v součinnosti s příslušným topografickým oddělením přehled o skutečné radiální situaci pro přesnou a úplnou informaci štábů a podřízených.

Podklady pro svoji práci dostávají FRS a ARS od vojskové radiální hlášené sítě, od teritoriální radiální hlášené sítě a jednotek druhů vojsk.

VRHS zahrnuje opatření, která organizujeme podle konkrétní situace a potřeby vojsk především silami CHV ke zjišťování parametrů jaderných úderů a sledování radiální situace. Úkoly plní v rámci chemického zabezpečení.

Za organizaci, řízení a zpracování výsledků činnosti VRHS zodpovídá velitel NCHV (CHN).

Tabulkové složení a materiálně technické vybavení FRS a ARS

V podstatě jde o upravený štábní autobus, vybavený plně tranzistorovým dispečerským stolem, dvěma řídicími kabinami, planšetem z plexiskla a astralonových soukopíí a pracovištěm planšetisty, prosvětlovací tabulí k evidenci úderů, pracovištěm vyhrazeným nadřízeným, pracovištěm pro

operačního důstojníka-chemika, pracovištěm pro radistu, ovládajícího vyslač sítě radiální informace a prostorem pro odpovědek. (Viz obr. 1, 2, 3.)

Mimo to je zřízeno i pozorovací stanoviště pro příslušníky druhů vojsk s možností pozorovat přímo planšet. Ve voze je

skříň s pomocným vybavením a pomůckami pro mechanika. Pracoviště má vlastní elektrocentrálu.

Na stupni front je FRS tabulkově začleněna jako součást operačního oddělení VCHV a tvoří samostatnou skupinu.

Náčelník skupiny je současně hlavním dispečerem, má svého zástupce, který řídí druhou směnu FRS nebo řídí práci ve druhém pracovišti při zaujímání nového VS.

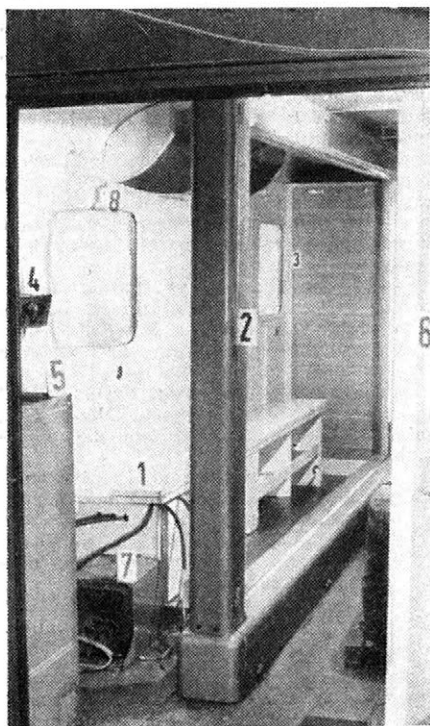
Řídicí stůl je plně tranzistorován a umožňuje

- přímé linkové spojení nebo radioreléové spojení s
 - TVS F (A)
 - PVS F (A)
- všemi ARS (v budoucnu i divizemi)

ÚRS (FRS)
frb (arb)

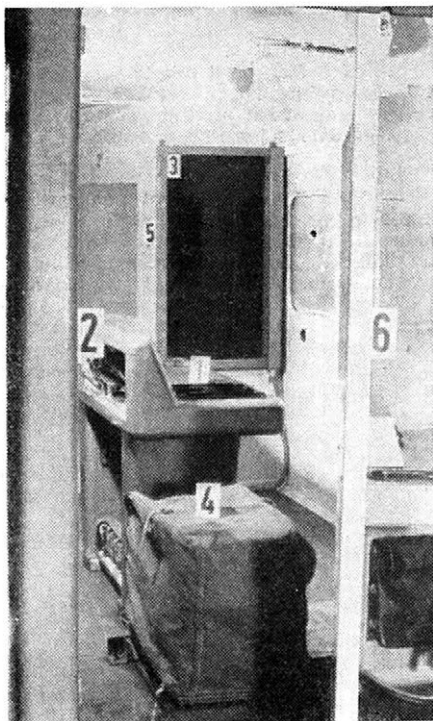
- vlastní dispečerské spojení s NCHV oběma kabinami směrových důstojníků planšetisty pracovištěm v přístřešku FRS (ARS) inf. odd. oper. správy (oddělení) pracovištěm velitele F (A)
- pomocí automatického telefonu hovory v místní i dálkové síti velení F (A), včetně směrových důstojníků za jednotlivými armádami (divizemi).

Dispečer z řídicího stolu může vstoupit do všech hovorů skupin i planšetisty. Nestál-li dispečer (náčelník směny) přijmout všechny telefonní hovory, má možnost tyto nahrát na magnetofon, zabudovaný přímo

Obr. 1

1. Lavice, 2. planšet, 3. skříň, 4. ovládací skříňka k topnému agregátu, 5. vytápěcí agregát, 6. kabina č. 2, 7. vložka na tuhá paliva, 8. přihrádka pro mapy

Obr. 2

1. jedn. ovl. stůl, 2. planšet, 3. přehled jaderných úderů, 4. elektrocentrála 1 kVA, 5. kabina č. 2, 6. kabina č. 1

Obr. 3

1. Ovl. pult v kabině, 2. Magnetofofon, 3. rámeček, 4. ventilátor, 5. kabely k svorkovnicím, 6. svorkovnice BS 20, 7. kapsa na pomůcky

ve stole, pomocí něhož může i zprávy předávat. Stejně možnosti mají i jednotlivé kabiny u FRS.

Dispečerský stůl dálkově ovládá i světelnou informační tabuli se záznamem jaderných a chemických úderů. Signalizace začátků hovorů je optická i akustická. Pra-

covní stůl má jak hlasitý telefon, tak i normální mikrofon.

Rídící kabiny jsou dvě, umístěny v rozích autobusu na úrovni dispečerského řídicího stolu. Mají rovněž malý dispečerský panel, který umožňuje přímé spojení s podřízenými armádami (divizemi) případně i s plukem chemické ochrany. Mají interkomunikační spojení s planšetistou a kabiny vzájemně mezi sebou. Také kabiny mají magnetofon pro stejný účel jako náčelník směny. Vyhodnocovači mají náhlavní sluchátka s mikrotelefonem, takže obě ruce zůstávají volné pro práci s pomůckami. K zapisování zpráv mají propisovací deník. Kabiny jsou zvukově izolovány. Zařízení kabin umožňuje mechanicky předávat průpisy zpráv dispečerovi k dalšímu zpracování.

Planšet je vyroben z dvojitého plexiskla s vloženou astralonovou soukopií měřítka 1:500 000, opatřenou kilometrovou sítí, kterou pro potřebné mapy zhotovilo VCHV.

Planšet je umístěn v kovovém, rozevíracím rámu, který umožňuje výměnu astralonových soukopií, podle území, na kterém vedeme operaci. Rozměry planšetu umožňují vsunout soukopie 1:500 000, pokrývající území ČSSR a území NSR až po Rýn v dostatečné šířce. Celý planšet prosvětluje zářivky, které zvýrazňují tisk astralonových soukopií. Základní čtverce kilometrové sítě kódujeme na vnitřní straně plexiskla planšetu.

Radiační situaci kreslíme na zadní stěnu planšetu zvláštními křídami, které osvětleny zářivkami vytvářejí iluzi neonového zákresu (luminiskují). K tomu je nutné, aby kreslič byl cvičen k zrcadlovým zákresům. Na přední části planšetu kreslíme (podle potřeby) nejdůležitější prvky operační sestavy, které usnadní dispečerovi volbu pořadí informací a varování. Přední část planšetu je ještě opatřena nekonečným pásem petfolie k okamžitému snímání skutečné radiační situace a slouží k informacím.

Systém spojení

Spojení zabezpečuje VSV (NS) — viz přílohu 1, 2, 3, 4.

Spojení s podřízenými armádami zabezpečují radioreléové přímé linky. Je zdvojnásobeno po velitelské síti s přednostním právem hovorů (WOZDUCH); FRS a ARS mají samostatné volací znaky i funkční čísla, která znají obsluhy SU, PSU i PS. Jejich

obsluhy doručují a předávají jim určené zprávy podle platných předpisů.

Zprávy od frontových (armádních) útvarů kromě frb (arb) jsou předávány po velitelských sítích přímo a přednostně na FRS (ARS), které jsou povinny neprodleně informovat o situaci příslušného náčelníka druhu vojska či speciálního vojska (po-

mocí dispečinku VS, zdvojení vnitřním telefonem VS).

S týlem je přímé spojení. Spojení s plukem chemické ochrany je umožněno v síti chemického zabezpečení, varování sousedů pak v součinnostní síti, popř. odposlechem sítě radiační informace.

Radiační informace uskutečňujeme na stupni armáda a front pomocí rádiových stanic R 118 a přijímačů R 4. Potřebné obsluhy jsou z počtů spojovacího vojska.

Síť radiační informace je organizována do všech svazků a jim na roveň postavených útvarů (popřípadě i těch útvarů,

kteří mají k tomuto účelu vyčleněny přijímače R 4 s obsluhou).

Tam, kde takové opatření organizováno není, přechází povinnost informovat podřízené o radiační situaci na nadřízené velitele.

Zprávy sítě radiační informace zakreslujeme na zvláštní mapy podle jednotného kódování, které útvarům rozesílá NCHV či A.

U leteckých armád bude účelné organizovat stejné skupiny a obdobná opatření. Do jaké míry se podaří je realizovat, bude záviset na iniciativě chemických náčelníků leteckých armád.

Metodika práce

Spočívá v těchto úkolech a postupu:

- příjem zpráv,
- zakreslování zpráv,
- informace uvnitř štábu F (A),
- varování podřízených, informace vyšších štábů a sousedů,
- součinnost s URS teritoria,
- příprava informace,
- informace o povětrnostní situaci.

Přijem zpráv a jejich zakreslování.

Zprávy o jaderných a chemických úderech či radiační nebo chemické situaci přicházejí přímo do kabin k vyhodnocování. Dispečer má možnost přímého odposlechu. Podle konkrétní situace volíme varianty propojení kabin.

Tak např. kabina č. 1 je zapojena na armádu č. 1, frontové útvary a týl, kabina č. 2 na armádu č. 2, leteckou armádu a pluk chemické ochrany. U A je možná varianta:

kabina č. 1 — dvě divize, armádní útvary mimo pcho,

kabina č. 2 — dvě divize, týl, pcho.

Vyhodnocovač zapisuje přijatou zprávu dvojmo průpisem do deníku, prověří, zda nejde o dublovanou zprávu (ze dvou míst hlášen tentýž úder) a předá planšetistovi interkomunikačním zařízením k zákresu (zákres sleduje a kontroluje). Hlášení slyší i mechanik-zapisovač, kterému dá dispečer pokyn k očíslování úderu. Očíslování úderu je jednotné a závazné pro všechny příslušníky frontu.

Zápis na informační tabuli již nekódujeme, ale zapisujeme otevřeně s těmito údaji: pořadové číslo úderu, místo úderu, čas, druh výbuchu a ráže v kt.

Místo určuje dispečer (náčelník směny) po vzájemném dohovoru s planšetistou, který zapisuje údaje na prosvětlenou desku.

Informace uvnitř štábu

Obsluhy kabiny — vyhodnocovač předá kopie zápisu okénkem pomocí „skluzu“ dispečerovi, který úder očíslová shodně se zápisem na informační tabuli a předá radistovi k odeslání do sítě radiační informace. Současně informuje dispečer pomocí vlastního dispečinku pracoviště operační skupiny NCHV a styčné (směrové) důstojníky. Protože prozatím nemá možnost z dispečerského stolu přecházet na dispečink VS-LD 30 inf. odd. oper. správy (inf. skupiny, inf. odd.), předá zprávu informačním oddělení (skupině) pomocí vlastního dispečinku a toto pak informuje vlastní štáb F (A).

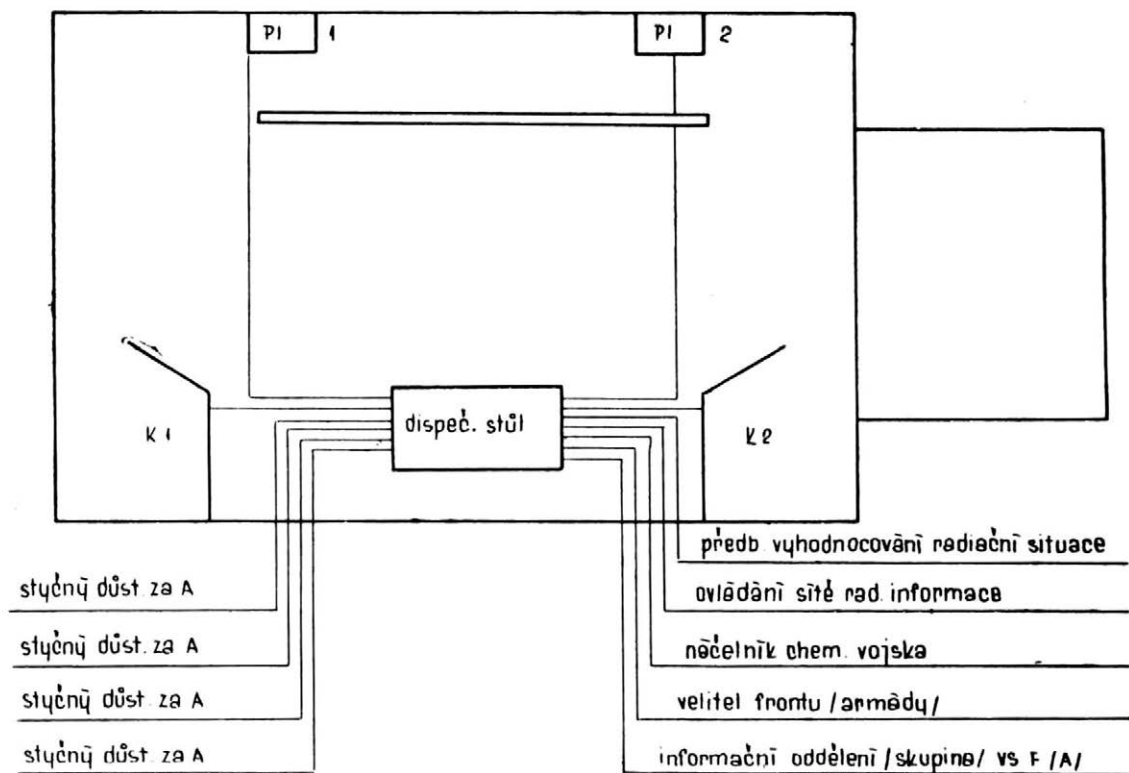
Příslušná oddělení štábu F (A) jsou informována otevřeně, zakreslí příslušné údaje do pracovních map a plánují nutná opatření u přímo podřízených jednotek. Dostanou-li přes všechna opatření dříve zakódovanou zprávu od vlastních průzkumných orgánů, použijí k odkódování jednotnou mapu 500 000, kterou jim zabezpečil NCHV a předají ihned zprávu na FRS či ARS.

Odeslanou zprávu „domácím“ dispečinkem (dispečinkem informačního oddělení) i v síti radiační informace „smažeme“ zhasnutím příslušného zápisu na informační desce přímo z dispečerského stolu. To je znamení pro zapisovatele, že zprávu již nemusí mít dále v evidenci a smaže ji lihovým roztokem.

Předání dalších zpráv se opakuje z obou kabin stejným způsobem.

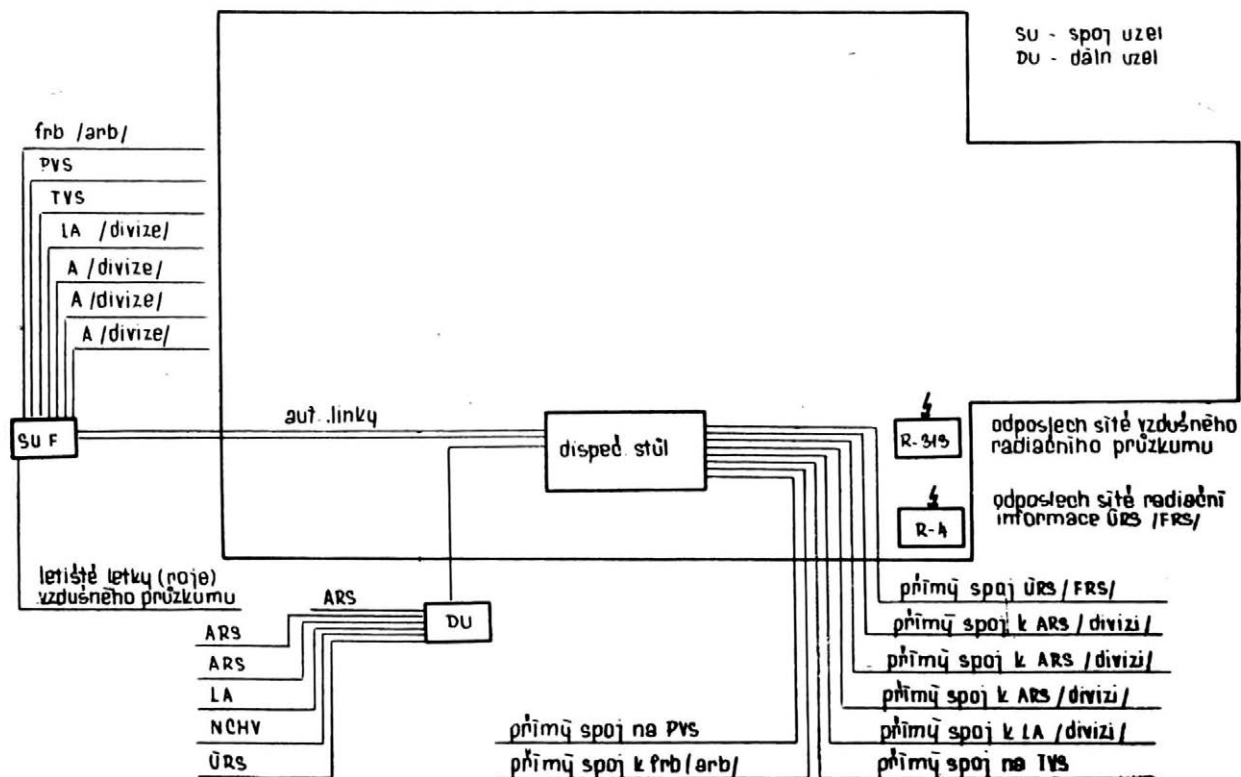
SCHEMA SPOJENÍ
UVNITŘ PRACOVISTE FRS/ARS/ A VS F /A/

PŘÍLOHA 1

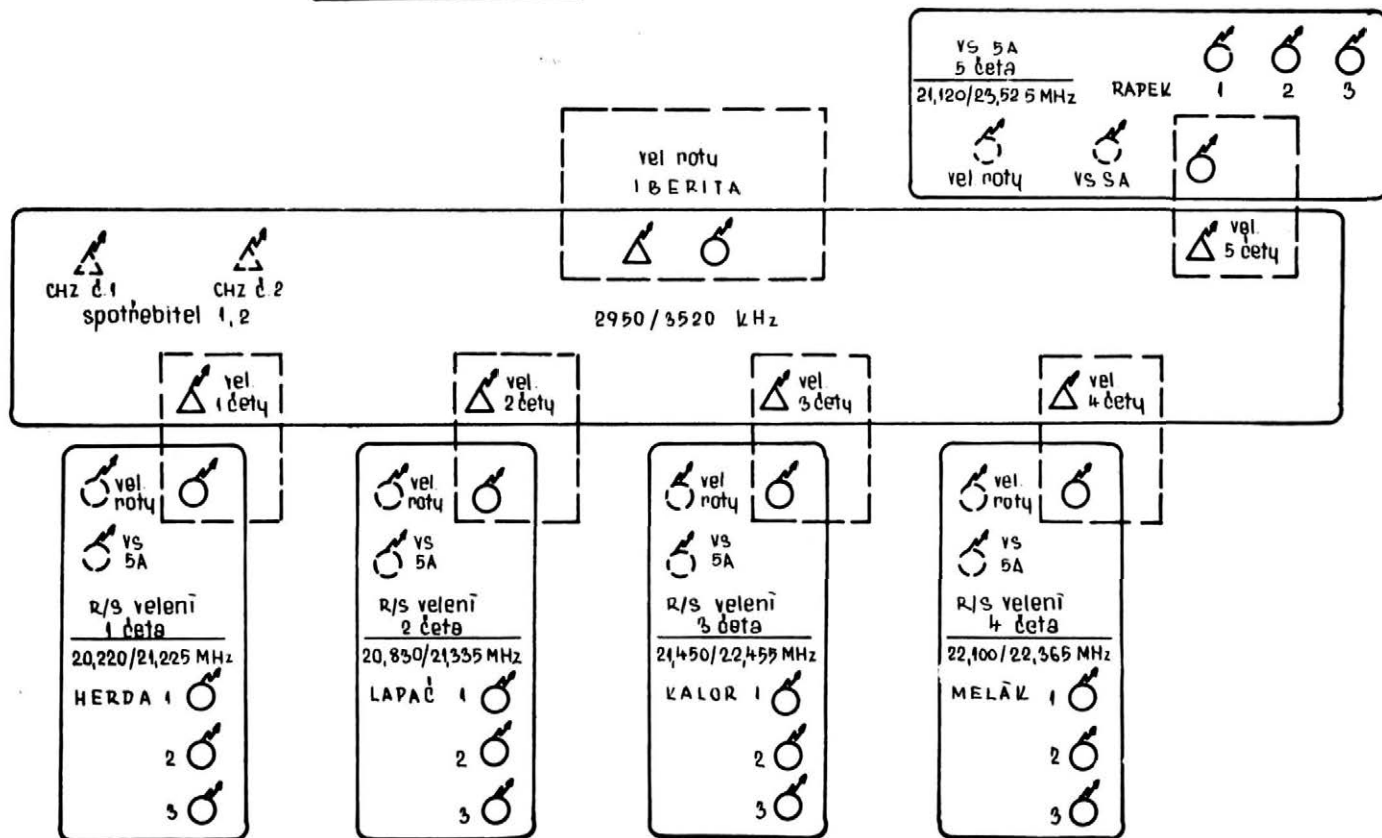
SCHĚMA SPOJENÍ FRŠ /ARS/ S PODŘÍZENÝMI

PŘÍLOHA 2

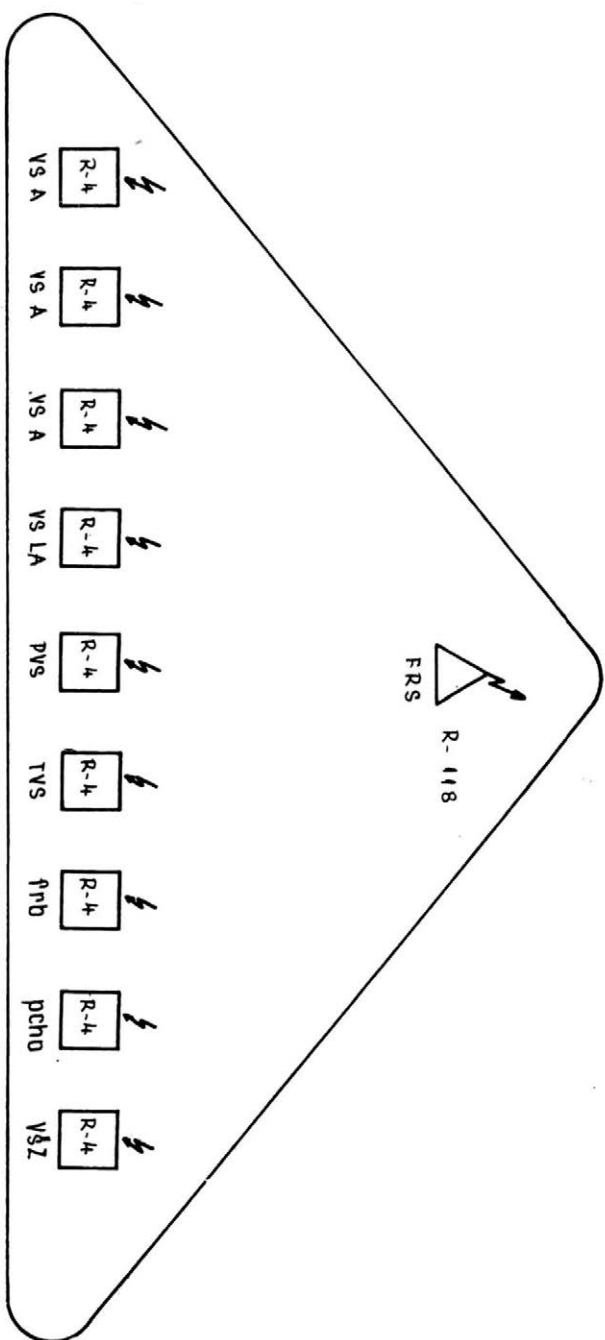
R/S VRHS A

Příloha 3

SÍŤ RADIACIŇ INFORMACE FRONTU

РІДІОНА 4

Planšetista zakreslí místo úderu a podle převládajícího směru větru zakreslí u pozemních úderů osu stopy ve smyslu předběžného vyhodnocování.

Obdobným způsobem, jako zprávy o jaderných úderech, předáváme skutečnou radiační a chemickou situaci. Pomocí signální nebo hovorové tabulky uvedeme izočáru (nebo izodozu) a průběh udáváme pomocí kódu kilometrové sítě.

Varování podřízených, informace vyšších štábů a sousedů

Radista, který je součástí směny FRS (ARS), předá pomocí grafie kódovanou zprávu podřízeným armádám, frontovým svazkům a útvarům a jsou-li k tomu podmínky, i sousedům. Zprávy odkódujeme opět pomocí map 500 000 s kilometrovou sítí nebo map jiných velikostí s pomocí předtiskového mapového ukazatele. Protože jsou všechny mapy s kilometrovou sítí jednotně kódované, není nutné překódování na mapách všech měřítek současně. Je možné i zprávy dekódovat na čisté mapě 500 000, údaje zakreslit do pracovní mapy jiného měřítka, odpovídajícího danému velitelskému stupni. Vyšší štáby informuje po velitelských sítích přímo velitel FRS (ARS). Obdobné metody použijeme i při informacích sousedů. Veškeré formuláře k předávání zpráv, metodika prací i způsob kódování jsou připraveny pro případ potřeby i v ruském a německém jazyce.

Součinnost mezi VRHS a TRHS organizujeme podle nařízení nadřízeného velitele (náčelníka) zpravidla na stupních A — RSO (KRS), divize — ORS (KRS) z těchto důvodů:

a) v prostoru soustředění

Armáda v prostoru soustředění zaujímá značný prostor, který bude zpravidla přesahovat rámec jednoho kraje. Bude proto účelnější organizovat součinnost armády s radiačním střediskem okruhu. Přímá součinnost s krajskou radiační skupinou prostřednictvím styčného orgánu bude proto jen výjimečná.

Jiná situace je u divize. Divize zaujímá v prostoru soustředění zpravidla prostor menší než rozsah jednoho okresu. Stačilo by tedy rozvíjet spolupráci jen na této úrovni. Poněvadž však divize mívá zpravidla i záložní prostor, bude někdy účelnější rozvíjet i zásadu spolupráce na stupni KRS. Lze ovšem přijmout i zásadu spolupráce na stupni divize — ORS s tím, že při případné změně prostorů soustředění by informaci poskytl svaz.

Tento druhý způsob bude výhodnější i z hlediska spojovacích cest.

b) za přesunu

Armádě poskytne potřebnou informaci zpravidla stupeň okruhu, divizi, která se bude samostatně přesunovat, poskytne potřebné údaje zpravidla kraj. V některých případech bude nutno vysílat styčné orgány i na 2 kraje (závislost na charakteru přesunu).

V článku 79 Sm-oper-3 je uvedeno, že (TRHS nepřerušuje svou činnost ani tehdy, jestliže prostor činnosti některých družstev je dočasně obsazen vojsky“.

Z toho vyplývá, že v tomto období dojde vždy k určitému zdvojení při plnění některých úkolů radiační hlášené sítě. Částečné omezení činnosti jednotek je možné jen u VRHS, jednotky TRHS musí však ve všech případech plnit úkoly v plném rozsahu.

Činnost některých chemických průzkumných jednotek VRHS omezujeme s cílem snížit jejich dávku ozáření na nejmenší možnou míru, aby byla zachována nejvyšší možná bojeschopnost pro období vedení boje.

Omezení činnosti se bude zpravidla týkat:

- průzkumu komunikací,
- nebudeme zřizovat další pozorovací stanoviště kromě těch, jež zajišťují místa velení,
- nebudeme organizovat doplňkový průzkum prostorů, které nejsou přímo obsazeny vojáků, i když byly napadeny jadernými (chemickými) zbraněmi.

Ve všech těchto případech bude VRHS ve zvýšené míře využívat výsledků činnosti jednotek TRHS.

Nejméně ujasněný a dosud vůbec neprocvícený je způsob předávání zpráv mezi VRHS a TRHS. Jako nejvýhodnější se zatím ukázalo, aby styční důstojníci VRHS s pojiťkem byli přítomni u příslušného orgánu TRHS, který zabezpečuje předání těch zpráv, které mohou svaz (svazek, útvar) zajímat.

Výhodou tohoto způsobu je, že styčný důstojník zabezpečí předání jen těch zpráv, které mohou orgány VRHS zajímat a možnost předat požadavky orgánů VRHS orgánům TRHS.

Nevýhodou tohoto způsobu je, že vyžaduje nejméně 2 důstojníky (musí se střídát) a není možno jich jinak využít. Tento způsob je tedy poměrně náročný na počet osob.

Další možný způsob je organizovat od-

poslech sítě TRHS příslušného stupně. To ale předpokládá, aby všechny zprávy, které mohou zajímat příslušný orgán VRHS byly vysílány do této sítě.

Tím by došlo i k částečnému omezení možnosti využívat všech ostatních spojujících cest, např. na stupni KVS (dálnopis, linková a směrová pojítka).

Nevýhodou tohoto způsobu je i to, že u příslušného orgánu VRHS musí být hovorové tabulky VRHS, musí se odkódovat všechny zachycené zprávy a z nich teprve vybírat ty, které je zajímají. To by způsobilo značné pracovní zatížení příslušného orgánu VRHS.

Požadavky, které mohou mít orgány VRHS na TRHS

- VRHS může požadovat
 - zprávy o parametrech JÚ,
 - zprávy o skutečné radiační situaci, k získání celkového přehledu o radiační situaci hlavně v prostorech, které nejsou přímo obsazeny jednotkami,
 - zprávy k varování před šířícím se oblakem RL i OL (zvláště důležité u OL),
 - výpomoc při úplné speciální očištění,
 - pomoc při doručování některých rozkazů (nařízení), zvláště při rychlých změnách radiační a chemické situace jednotkám (útvaram), nacházejícím se na jejich teritoriu.

Zvláště důležité a náročné na součinnost jsou dlouhé přesuny vojsk (včetně spojeneckých vojsk).

V období plánování přesunu budou zprávy o radiační a chemické situaci dávat především nejvyšší orgány TRHS (ÚRS a RSO). Podle této situace budou určovány, a v případě potřeby upřesněny osy přesunu a prostory odpočinku.

Během vlastního přesunu může dojít k náhlé a zásadní změně radiační situace na osách — přímým napadením pochodových proudů nebo komunikačních objektů jadernými nebo chemickými zbraněmi. Aby při možném zatažení pochodových os nedošlo k nežádoucímu nahromadění vojsk a tím k dlouhodobému zdržení pochodu, musí pořádková služba pokud možno rychle určit vhodné objíždky a právě k tomu bude potřebovat zprávy od TRHS. Při plánování přesunu určujeme předem v některých zvláště nebezpečných prostorech objíždky. K rychlému zjištění radiační nebo dopravní situace v místě napadení bude vhodné použít letouny (vrtulníky) z letek KVS.

Velmi důležité bude varování přesunujících se vojsk v prostorech ohrožených oblakem OL, který se může šířit až do

hloubky několika desítek km (u látek typu sarin a „V“). V těchto případech je použití prostředků PCHOJ a tedy i zasažení osob přímo závislé na včasné varování přesunujících se vojsk. K tomu bude nutné varovat buď příslušný orgán pořádkové služby, nebo přesunující se vojska. Tato činnost bude bezesporu úzce souviset i s vyhlášením příslušných signálů civilnímu obyvatelstvu. V některých případech např. před vstupem do nově zamořeného prostoru, bude účelné ponechat po dobu přesunu a nebo do příchodu čela pochodového proudu, chemického průzkumníka z některého družstva TRHS, který by zabezpečil, že před vjezdem do PZ budou splněna příslušná bezpečnostní opatření.

K úplné speciální očištění jednotek (útvarů), napadených během přesunu jadernými, chemickými nebo biologickými zbraněmi nebo zamořených při překonávání zamořených území, můžeme využít i rotu speciální očišťovací KVS, příp. dalších civilních zařízení v kraji.

Spolupráce mezi TRHS s vojsky PVOS a letectva

Činnost vojsk PVOS a letectva probíhá na celém teritoriu. To do značné míry ztěžuje vyšším velitelským stupňům získat potřebné podklady pro celkové vyhodnocení radiační a chemické situace a pro varování podřízených.

Tato vojska mohou uskutečňovat součinnost i na stupních ORS — útvar. Letecké útvary budou potřebovat zprávy především o šíření oblaku OL přímo od ORS, protože cesta zpráv přes KRS — svazek — útvar je poměrně dlouhá a varování by mohlo přijít pozdě.

Svazky budou kromě toho potřebovat i výsledky radiačního průzkumu, aby mohly sestavit izočary (izodozy) pro nadřazeného.

Spolupráce s orgány SVD

Tato spolupráce probíhá hlavně na stupni kraj s KRS. V době mimořádných opatření počítáme k tomu účelu s vyčleněním styčného důstojníka od příslušné krajské správy vojenské dopravy (dále jen KSVD) na pracoviště KRS. Součinnost s KSVD uskutečňujeme zejména v těchto hlavních otázkách

- upřesnění tras průzkumných družstev RHS z hlediska potřeb vojenské dopravy,
- předávání potřebných údajů o průjezdnosti komunikací s ohledem na zamoření,

— výběr a zřizování míst speciální čistoty pro přepravovaná vojska (po železnicích nebo silnicích),

— doplňkový radiační průzkum podle potřeb vojenské dopravy.

Otázky součinnosti mezi TRHS a VRHS jsou jistě mnohem širší a složitější, než jak jsem uvedl. Celou řadu různých problémů bude nutno řešit průběžně na jed-

notlivých stupních tak, aby úkoly byly splněny.

Orgány TRHS si musí uvědomit, že získávání zpráv by bylo samoúčelné, kdyby nebyly anebo nemohly být využity jako podklady k rozhodování. Jedním z příjemců jsou i orgány VRHS a další orgány (např. silničního vojska, SVD a další), které těchto zpráv mohou využívat.

Příprava dokladu NCHV F (A)

Všechna hlášení slyší pomocí reproduktoru i operační důstojník — chemik i operační skupina štábu chemického vojska F (A).

Operační důstojník — chemik, který je součástí směny FRS (ARS), zakreslí úderý na pet fólii (s vševojskovou situací jako podkladem na mapě) a předběžně vyhodnotí všechny úderý. Tato oleátá slouží jako pohotovostní k informaci NCHV.

Na přípravě informace se podílí i operační skupina CHV. Zpracovává a vyhodnocuje výsledky úderů, jejich vliv na plánovanou operaci a připravuje návrh na opatření likvidace následků se všemi potřebnými kalkulacemi. Současně zpracovává přehled o ozáření za podřízené jednotky i vlastní štáb frontu. Celkovou situaci ozáření všech útvarů frontu zpracovává a předkládá informační oddělení.

Operační skupina CHV připravuje i teze informace NCHV podle jím zadaných úkolů. Úkoly plní v úzké součinnosti s FRS, především náčelníkem skupiny s operačním důstojníkem — chemikem.

Skutečnou radiační situaci snímáme zpredu planšetu na pet fólii a slouží jednak k informacím NCHV, jednak jako podklad pro vydávání skutečné radiační situace na oleátu. Toto opatření se ukázalo jako nutné, protože složky a podřízení, které nemají vlastního chemického náčelníka, nejsou doposud schopny všechny přijaté zprávy bezchybně zpracovat.

Výhoda zákresů na pet fólii je především v tom, že slouží velmi pohotově k informacím NCHV a že zachycují poslední naměřené hodnoty a údaje od podřízených.

NCHV ve svých informacích uvádí obvykle (vztahováno na jaderné a chemické úderý nepřítel)

— počet úderů nepřítelů od poslední informace či v údobí celkem,

— místa úderů,

— s jakým výsledkem (efektem) bylo co zničeno, stav ozáření,

— co pravděpodobně nepřítel sledoval,

— jak úderý ovlivní vlastní zámýsl operace,

— jaká opatření navrhuje NCHV (co do časového plnění úkolu, vystřídání či vyvedení jednotek, režim života vojsk v daných podmínkách, způsob likvidace následků a návrh ke splnění úkolu),

— výsledky použití vlastních úderů ZHN (z hlediska odbornosti chemického vojska),

— bezpečnostní čáry pozemních jaderných úderů a chemického napadení,

— návrhy na další použití OL, nejvhodnějšího způsobu a receptury.

Z á v ě r

Uvedená metodika i způsob technického vybavení pracoviště pro vyhodnocování radiační situace se dnes již plně osvědčily.

I když dnes nelze ještě mluvit o úplné dokonalosti, své poslání jako první krok na úseku mechanizace štábních prací splnily. Vyhodnocování radiační situace musí být nadále technicky zdokonalováno a metodika práce přizpůsobena technickým podmínkám.

Vzhledem k tomu, že původní návrh se plně osvědčil, mám za to, že by bylo účelné uvažovat o jeho zavedení do systému velení vůbec.

Podle mého názoru by měly být obdobným zařízením, jako systém VRHS, vybaveny štáby počínaje svazkem a výše a to především operační oddělení a skupiny směrových důstojníků.

K tomu účelu by bylo vhodné upravit i dosavadní štábní autobusy. Místo dosavadních přístřešků navrhuji upravit štábní autobusy tak, aby měly vysouvací boční stěny, strop i podlahu. Počítáme-li plo-

Operační umění a taktika

chu štábního autobusu 8 m², pak touto úpravou snadno získáme plochu 24 m² (3 × 2 × 4 m).

Vnitřní úprava pracoviště i metoda práce by byly obdobné jako u systému VRHS. Uvažujeme-li pracoviště operačního oddělení svazku, pak dispečerský stůl bez jakýchkoliv úprav by obsluhoval náčelník oddělení nebo jeho zástupce. Na jednotlivé kabiny, kde by pracovali důstojníci oddělení, by byly přímo napojeny podřízené pluky a divizní útvary. Kreslič oddělení by plnil funkci planšetisty. Na centrální planšet, stejného provedení jako u FRS či ARS, by mohla být průběžně zaznamenána situace na bojišti. Systém spojení a kódování lze použít taktéž v nezměněné formě.

Na přední stranu planšetu by bylo možné zakreslovat plánovaná opatření, na zadní pak skutečný průběh boje. Toto by umožňovalo velkou operativnost při sle-

dování a porovnávání skutečnosti oproti plánu a bezprostřední reakci na vzniklé situace i rychlé vydávání rozkazů.

O výhodách tohoto způsobu vedení pracovních map, operativního způsobu vedení a dalších výhodách není nutno nikoho přesvědčovat.

Pomocí petfolie by bylo možné kdykoliv použít nejnovější situace k informacím. Této metodiky práce by bylo možno použít i pro vydávání rozkazů a nařízení. Další výhody nutno spatřovat v šetření map a v možnosti současné práce na mapách různých měřítek. Stejně výhody vidím i v práci směrových důstojníků a štábů druhů vojsk.

Návrh potřebuje ovšem hlubší rozpracování a úvahy za přímé účasti specialistů s operační profesí, kteří by metodiku práce upravili podle svých potřeb a požadavků.